

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput Primum. Gregorius Vniversis Episc. a Corinth.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

latione commissam fortitioni consueta, & simul aliquo signo caelesti visibili probata, ut sic Christus eos certificaret, se illis in ea electione adesse: & sicut praesens Apostolos elegerat immediate, ita & absens Judae successorem eligeret. Idque videntur postulasse Apostoli cum dixerunt: *Ostende quem elegeris*; non ut caderet fors super unum e duobus, sicut in caeteris fortibus solet evenire; sed ut suam manifestaret voluntatem aliquo speciali modo, hoc est visibili caelesti signo: & ita sortem illam fuisse consultoriam docuit Theophilus tom. 15. in heterocl. spirit. part. 1. punct. 4. Tandem Vera in cap. 1. *Aethiunum*, Laurentius Lustinianus in sermone de S. Mathia, Abulensis in cap. 7. *Iosue*, q. 41. asserunt illam sortem fuisse communem, ex usu & more veteris Testamenti acceptam ab Apostolis, quia licet jam lex vetus mortua esset, non tamen erat mortifera; & ideo Apostolos licite ea sorte uti potuisse. Eos sequuntur D. Franc. Fernandez a Corduba in opusc. de vita & miraculis S. Mathiae, Pantoja in l. final. C. de aleator. num. 24. Sed omnes has sententias refellit Aravio d. disput. 3. de statu civili, 8. 5. num. 3. Tandem alii docuerunt, D. Mathiam me-

diatè electum fuisse ab Apostolis; immediate verò à Spiritu sancto, qui primum eum vocavit, & postea vocatum declaravit congregatio Apostolorum; sic enim Spiritus sanctus dixit: *Segregate mihi Paulum, & Barnabam in opus, ad quod assumpsi eos*. Et tunc congregatio erupit: *Tu Domine ostende quem elegeris ex his duobus*; & cecidit fors super Mathiam, & adnumeratus est cum undecim; id est suffragius electus: & ita eo casu duae electiones adfuerunt, altera fortis, seu voluntatis Dei; altera suffragiorum ipsorum Apostolorum. Non tamen adhibere Apostoli suffragia, ut rectè contra alios, praecipue Ribadeneira in vita S. Mathiae, statuit, & Lessius de justit. c. 53. num. 59. Apostoli enim dederunt sortes orantes Deum, ut sortes dirigeret, & ostenderet eo signo, quem ipse praelegisset: ubi autem cecidit fors super Mathiam, ipsi quoque elegerunt, ut facile ex Graeca versione patet. Itaque Deus elegit sanctum Mathiam, & Apostoli eundem elegerunt, partim consilio, & iudicio proprio; partim sortum auxilio, ut docuerunt Cellotius de hierach. eccles. lib. 7. c. 1. Cironius in parat. ad hunc tit. Bellarm. in apolog. contra Reg. Angl. cap. 13. fol. 202.

TITULUS XXII.

De collusione detegenda.

CAPUT PRIMUM.

Gregorius *Vniuersis Episc. a Corinth.*

Desiderii nostri est ad concordiam redigere discordes, & unitos esse in gratia eos, quos diuisos ab alterutra dilectione voluntatis fecit esse diuersitas. Scripta igitur fraternitatis vestrae regentes agnovimus, quod hi, qui contra ^b Hadrianum fratrem & Coepiscopum nostrum aliqua dixerant, modò cum eodem Episcopo in amicitiam conuenissent, & magna nobis ad praesens facta est de eorum vanitate latitia. Sed quoniam ea quae dicta sunt, indiscussa remanere non patimur, Sedis nostrae Diaconum ad ea investiganda dirigimus: quia nunciati nos facinoris qualitas vehementer impellit, ut ea, quae audiuimus, dissimulare nullatenus debeamus: praesertim cum accusatores, & accusatum inter se fecisse gratiam indicastis, hoc nobis necesse est subtilius percurtari, ne fortasse eorum sit comparata concordia: quae si, quod abiit, non ex charitate, sed ex praemio facta constiterit, majori hoc emendatione plectendum est. Nam nos, qui canonicè, revelante Deo, mala, si quidem vera sunt, refecare praecedentia festinamus, commissam postmodum culpam sine vindicta nulla ratione dimittimus.

NOTÆ.

I.

^a *Corinth.*) Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 1. & post Concil. Lateran. p. 28. cap. 2. & in ipso registro epistolae. Divi Gregorii, lib. 2. indict. ii. epist. 38. ex quo literam textus transcribo. Corinthus urbs inter nobilissimas Graeciae numeratur, notissimaque est in Isthmo Peloponnesi: à Corintho Maratonis, velut Corinthis persuasum est, nomen accepit, teste Sirabone lib. 8. Ab Horatio, & Pru-

dentio Binaris appellata est, & ex eo quod ex arce, ejusque acro duo spectentur maria, Corinthus vocatur hinc Aegeum, inde Ionicum. Prius dicebatur, Ephyra. Plinius lib. 4. naturalis hist. cap. 4. Medio hoc intervallo, quod Isthmon appellavimus, applicata colli habitantur colonia Corinthus, antè Ephyra dicta. Cicero pro lege Manilia, orans, hanc urbem totius Graeciae lumen appellat: plura de Corintho notavit Aloix in notis ad vitam S. Dionysii Episcopi Corinthi, cap. 1. Eam Metropolitim ecclesiasticam fuisse constat ex subscriptionibus

libris epistolæ Synodice Episcoporum Achaie ad Leonem Imperatorem, p. 3. *Concil. Chalcedon.* ubi primo loco ejus Episcopus ita subscribit: *Petrus Episcopus Metropolis Corinthi.* Immo & temporibus Divi Gregorii Primatem fuisse, constat ex lib. 4. epistolæ ipsius, epist. 55. ubi præcipit Episcopus Helladis obedire Joanni Episcopo Corinthiorum, his verbis: *Pallium Joanni fratri nostro Corinthiorum Episcopo nos transmississe cognoscite, cui vos magnopere convenit obedire, præsertim cum sibi*

hoc & antiqua consuetudinis ordo defendat, & bona ejus, quibus ipsi testimonium perhiberis, invicent. Habebat ea provincia olim viginti sex Episcopatus, quos refert Carolus à sancto Paulo in *Geograph. sacra* lib. 8.

b *Hadrianum.*] Hadrianus hic fuit Thebanæ civitatis Episcopus, cujus meminit ipse D. Gregorius eod. lib. 2. epist. 6. & 7. Ex quibus transcripti sunt textus in cap. frater 52 16. quest. 1. cap. 2. de re judic.

CAPUT II.

a Idem.

Crimina semel audita indiscussa Gregorius nullo modo præteribat, etsi accusatus cum accusatore rediisset in gratiam.

NOTÆ.

nis Diaconi, qui scripsit vitam Sancti Gregorii anno Domini 873. in quatuor libris, in quibus res gestas ab ipso Gregorio accuratissime prosecutus est: & lib. 4. cap. 32. ut præsentem epistolam referret, caput illud inchoavit à verbis in præsentis relatis.

a *Idem.*] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 2. & Glossa in præsentis existimat, esse textum hunc Gregorii I. aut III. sed perperam, cum verba in præsentis relata sint Joan-

CAPUT III.

Alexand. III. a *Norwicens. Episcopo.*

Audivimus in Episcopatu tuo, & in aliis Episcopatibus Angliæ usque adeo clericorum b malitiam excrevisse, ut interdum inter se collusionem factam super beneficiis, quæ possident, se sustineant ab aliis c molestari, & postea ut d quaestioni cedatur, & iidem clerici beneficia quietè e possideant, quasi nomine f transactionis solvant aliis de ipsis beneficiis annuum g pensionem, ut post mortem eorum in beneficiis aliis, super quibus est inter eosdem clericos collusio facta, jus sibi h valeant vindicare. Unde quid tibi exinde faciendum sit, nos consulere voluisti: ideo f. r. p. A. l. p. m. quat. si quos clericorum tuæ i jurisdictionis per collusionem hujusmodi si autem k legitime tibi confiterit commisisse, eos beneficiis, super quibus collusum fuerit, non differas ap. rem. perpetuò l spoliare, quia satis esset indignum, & absolum, si fraus, & dolus, quem in præjudicium tui juris, & aliorum nituntur committere, in eorum non redundaret incommodum, & jacturam.

NOTÆ.

a *Norwicensi.*] Ita etiam legitur in prima collectione, sub hoc tit. cap. 3. & post Concil. Lateran. p. 28. cap. 12 sub tit. de pactis licitis & illicitis. De Norwicensi Angliæ diocesi egi in cap. 9. de rescript.

b *Malitia.*] Malitia, ut inquit Tullius lib. 3. de natura Deorum, est versutia, & fallens nocendit ratio, quæ quidem oritur ex dolo, & calliditate, l. 1. ff. de dolo, l. si quis alius 11. ff. quod metus causa l. ubi cogitur 8. ff. de edendo, l. servus 67. ff. de legat. 1. cap. ut circa 4. de elect. in 6. Unde cum clerici Anglicani variis fraudibus, & artibus dolosis intenderent beneficia ecclesiastica hereditaria reddere, ut notavi in tit. de filiis Presbyter. tandem eò pervenit ipsorum malitia, ut per collusionem aliud successionis genus circa ea inducerent. In collusionem datur summa malitia, quia adest dolus, ut Pontifex in præsentis ait. Facit lex 32. tit. 26. lib. 6. recopul. ibi: *Frande, ni co-*

lusion. Ad est enim fraus occulta animo circumveniendi, l. qui per collusionem 57. ff. de actionib. empti. l. ubi 8. §. sed cum lis, ff. de transact. Namque colludentes aliquo prætextu pravitatem suam fatagunt palliare, ut inquit Pontifex in cap. unie. in fine, ut ecclesiastica beneficia: & qui colludit, malignè facit, l. 4. in fine, C. de servis fugitivis.

c *Molestari.*] Fingendo scilicet, & supponendo lites super beneficiis, ubi non sunt; namque molestari, lites respicit, l. Aurelio 20. ff. de liberat. legat. inde molestus adversarius dicitur, qui litem intendit, l. 4. §. 1. ff. de alienatione judicij: solent enim aliqui spe collusionis lites fingere, l. cum tu 8. §. si cum lis ff. de transact. Ex his etiam verbis deducitur collusionem in præsentis casu factam fuisse in iudicio, licet aliàs etiam extra iudicium committi soleat, ut in l. 7. §. Procurator, ff. pro emptore, l. Iulianus 13. §. si quis colludente, l. qui per collusionem 44. ff. de actionib. empti. sed ades 19. ff. locati, cap. præterea 8. cap. clerici 11. de censibus, ubi notavit Hostiensis,

d *Quaestio*